

До разової спеціалізованої вченої ради ДФ 98.051.2026, утвореної рішенням Вченої ради Одеського національного університету імені І.І. Мечникова від 24.03.2026 року (протокол № 7)

ВІДГУК

**офіційного опонента, доктора економічних наук, професора
ПРУШКІВСЬКОЇ Емілії Василівни
на дисертаційну роботу Котелевської Яни Віталіївни
на тему: «Формування та розвиток інститутів децентралізації
економічної влади в Україні на сучасному етапі трансформаційних
зрушень»,
подану до захисту на здобуття ступеня доктора філософії
з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
за спеціальністю 051 «Економіка»**

Комплексне вивчення дисертаційної роботи та ґрунтовний аналіз наукових праць Котелевської Яни Віталіївни щодо актуальності обраного напрямку, вірогідності та обґрунтованості результатів наукового пошуку, їхньої фундаментальної значущості для теоретичної науки та господарської практики, а також загальна оцінка змістовної завершеності дослідження, що спрямоване на розв'язання вагомого наукового завдання у межах галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», дозволили сформулювати наступні висновки.

Актуальність теми дисертації.

Актуальність теми дослідження зумовлюється стрімким посиленням уваги сучасної економічної науки до фундаментальної трансформації природи економічної влади та пошуку нових моделей її розподілу в умовах системних трансформаційних зрушень. У цьому аспекті особливого значення набуває категорія децентралізації економічної влади, яка дозволяє з позицій інституціоналізму та теорії урядування досліджувати домінуючі характеристики та чинники розвитку суб'єктності територіальних громад. Поняття децентралізації сьогодні виходить за межі суто адміністративної реформи, зважаючи на наявне у працях провідних учених-економістів фундаментальне обґрунтування вирішальної ролі фінансової автономії та інституційної спроможності як базисних основ стійкості національної економічної системи. Сучасний етап економічного розвитку України, що характеризується викликами воєнного стану, масштабною релокацією капіталу та цифровізацією публічних фінансів, вимагає переосмислення ролі територій як повноцінних суб'єктів економічної влади. Системні зміни призвели до перетворення територіальної громади на базову ланку забезпечення сталого розвитку. Тому виникає об'єктивна необхідність дослідження специфіки розвитку інститутів децентралізації в контексті подолання регіональної асиметрії та забезпечення макроекономічної стабільності. Адаптація положень теорії економічної влади до сучасних реалій, зумовлених динамічною цифровізацією соціально-економічних процесів та модернізацією інформаційного забезпечення фінансової політики, дає змогу детальніше розкрити складові децентралізації в їх взаємозв'язку.

Аналіз функціонування інститутів влади в умовах широкого використання інформаційно-комунікаційних технологій сприяє переосмисленню закономірностей функціонування механізмів взаємодії держави та громад. Питання формування, розвитку та ефективного використання економічних повноважень під впливом зовнішніх шоків є предметом глибокого аналізу в дисертації та широко обговорюється як вітчизняними, так і зарубіжними вченими-економістами.

Зазначене обґрунтовує високу значущість дисертаційної роботи Я.В. Котелевської «Формування та розвиток інститутів децентралізації економічної влади в Україні на сучасному етапі трансформаційних зрушень». По-перше, розроблені авторкою теоретико-методологічні засади дослідження закономірностей трансформації економічної влади спрямовані на створення наукового підґрунтя для формування в Україні стратегічної візії децентралізації як інструменту повоєнного відновлення та європейської інтеграції. По-друге, робота поглиблює наукове бачення механізмів адаптації інститутів децентралізації до екзогенних факторів (війна) та внутрішніх змін (формування ОТГ, зміна податкових надходжень), що дозволяє синхронізувати інтереси держави та територій через нову конфігурацію економічної влади. По-третє, результати дисертаційного дослідження можуть розглядатись як обґрунтована теоретична основа для визначення напрямів реформування системи міжбюджетних відносин в Україні, зокрема в частині посилення фінансової самостійності місцевих бюджетів та впровадження інноваційних інструментів (цифрова інституційна інфраструктура, місцеві фонди розвитку), що є необхідним для модернізації економіки та підвищення якості життя населення.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційне дослідження Я.В. Котелевської є невід'ємною частиною науково-дослідних робіт кафедри економіки та підприємництва Одеського національного університету імені І.І. Мечникова. Зокрема, робота безпосередньо пов'язана з темами: «Дослідження процесів інституціоналізації соціально-економічної діяльності в умовах трансформації економіки» (номер державної реєстрації 0118U007174). «Розвиток інституціонального потенціалу повоєнної економіки України» (номер державної реєстрації 0123U101894). Особистий внесок авторки у виконання цих тем полягає в обґрунтуванні моделі фінансової автономії громад та аналізі трансформації економічної влади в умовах воєнного стану (стор. 21-22).

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх достовірність.

Наукові положення дисертаційної роботи, висновки та рекомендації, які містяться в роботі, є достатньо обґрунтованими, опрацьованими в повній відповідності з метою, завданнями, предметом і об'єктом дослідження. Одержані результати базуються на фундаментальних загальнонаукових положеннях економічної теорії, здобутках ґрунтовних наукових досліджень та критичному осмисленні праць українських і зарубіжних вчених, які присвячені широкому

колу проблем трансформації інститутів влади, фіскальної децентралізації, розвитку місцевого самоврядування та цифровізації управлінських процесів.

Дисертантка поставила за мету обґрунтування теоретико-методологічних засад формування та розвитку інститутів децентралізації економічної влади в Україні та розробку на цій основі прикладних рекомендацій щодо підвищення ефективності їх функціонування в умовах сучасних трансформаційних зрушень.

Зміст наукових завдань логічно побудований та структурно узгоджений із загальною логікою проведеного дослідження. Кількість окреслених завдань є достатньою для досягнення поставленої мети та повного розкриття обраної теми. Авторка дотримується послідовного та чітко структурованого викладення матеріалу. Запропоновані методичні підходи дозволяють проводити репрезентативні розрахунки, а отримані наукові положення сформульовані коректно: за кожним із них визначено наукові результати та розкрито елементи наукової новизни.

Об'єкт, предмет та мета роботи логічно взаємопов'язані та чітко окреслюють проблематику дослідження.

Комплексне використання наукових методів дозволило дисертантці досягти мети роботи та системно підійти до розв'язання окреслених завдань. Достовірність основних положень та висновків дисертації забезпечується застосуванням загальнонаукових та спеціальних методів пізнання, а саме: діалектичного та історико-логічного методів – при дослідженні генезису економічної влади та еволюції інститутів децентралізації; системного та структурно-функціонального аналізу – при визначенні архітектури нової конфігурації економічної влади; інтегрально-індексного методу – для оцінки фінансової автономії та спроможності територіальних громад; кореляційно-регресійного аналізу та економетричного моделювання – для підтвердження взаємозв'язку між рівнем фінансової стійкості територій та макроекономічними показниками розвитку країни.

Дисертаційне дослідження Котелевської Я.В. є достатньо аргументованим і базується на використанні офіційної статистичної інформації та нормативних документів: законодавчих актів України, звітних даних Державної служби статистики України, Міністерства фінансів України, Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури, Рахункової палати та порталу OpenBudget, а також звітів міжнародних організацій (Світового банку, ОЕСР). У роботі використано потужний пласт монографічних досліджень провідних учених-економістів, дані наукових публікацій за темою дослідження, а також власні аналітичні розрахунки авторки.

Висновки роботи (проміжні та заключні) подані з дотриманням загальної логіки дослідження, обґрунтовано репрезентують підсумки виконаної роботи, а результати є доцільними для впровадження у практику органів місцевого самоврядування та державної влади. Основні результати демонструють завершеність дослідження, не містять внутрішніх суперечностей та мають виражену практичну спрямованість. Вищезазначені положення дозволяють стверджувати, що отримані в дисертаційному дослідженні результати є цілком обґрунтованими і достовірними.

У вступі дисертації (с. 19-32) обґрунтовано актуальність теми, визначено мету та завдання, об'єкт, предмет і методи дослідження, сформульовано

теоретичне і практичне значення отриманих результатів, їх наукову новизну, а також наведено дані про апробацію та публікації автора.

Перший розділ дисертаційної роботи присвячений дослідженню теоретико-методичних засад інституціоналізації та децентралізації економічної влади. Зокрема, здобувачкою здійснено ґрунтовний аналіз сутності економічної влади як багатовимірного феномену та ідентифіковано її ключові інституційні складові (с. 33-42). Завдяки застосуванню еволюційного підходу простежено трансформацію форм реалізації економічної влади від первісного суспільства до сучасної епохи знань з акцентом на зміні ролі капіталу та інтелектуальних ресурсів (с. 41-42). У межах дослідження концептуальних підходів до аналізу процесів інституціоналізації (с. 51-76) авторка обґрунтовано розглядає децентралізацію як складний механізм перерозподілу ресурсів і повноважень, що базується на поєднанні формальних і неформальних інститутів. Особливу увагу приділено трансформаційним зрушенням, спричиненим цифровізацією та глобалізаційними викликами, які формують нову архітектуру владних відносин (с. 60-65). Системне узагальнення світового та національного досвіду впровадження моделей децентралізації (с. 77-89) дозволило ідентифікувати особливості української моделі. Вона поєднує риси провідних європейських практик із унікальними інституційними характеристиками, що зумовлені необхідністю одночасного реформування адміністративно-територіального устрою та регіональної економіки у кризових реаліях (с. 84-90).

У другому розділі здобувачкою проаналізовано та охарактеризовано досвід формування й розвитку інститутів децентралізації економічної влади в країнах Європейського Союзу, що дозволило виокремити ключові вектори їхньої інституційної трансформації (с. 93-102). Структуровано представлено взаємообумовленість процесів децентралізації та соціально-економічного розвитку територій на основі аналізу рівня фіскальної децентралізації, частки податкових надходжень і видатків місцевих бюджетів у ВВП країн-членів ЄС, що у комплексі доводить поступове формування інтегрованої системи багаторівневого врядування (с. 103-115). На основі узагальнення методичних підходів до оцінювання процесів децентралізації економічної влади на мезо- та макрорівнях, обґрунтовано доцільність використання системи індикаторів (фіскальної автономії, бюджетної самостійності, податкової децентралізації) як найбільш універсального інструменту вимірювання ефективності реформи (с. 116-122). Цей підхід розвинуто через ідентифікацію особливостей національної практики децентралізації, яку підтверджено аналізом динаміки доходів і видатків місцевих бюджетів України, а також оцінюванням трансфертної політики держави (с. 123-134). Проведена порівняльна характеристика фінансових показників територіальних громад дозволила авторів довести доцільність застосування інтегрованого підходу до оцінювання фінансової стійкості (ПФС) на основі поєднання сутнісних складових: податкової, ресурсної та видаткової спроможності (с. 135-140). У роботі здійснено групування показників, їх нормалізацію, розрахунок субіндексів та значень інтегрального індексу, а також проведено кореляційно-регресійний аналіз для виявлення зв'язку між рівнем децентралізації та темпами зростання ВВП (с. 141-149).

У третьому розділі дисертаційної роботи обґрунтовано стратегічні пріоритети розвитку інститутів децентралізації економічної влади в умовах сучасних трансформаційних зрушень. Зокрема, розкрито роль цифрової модернізації як провідного інструменту підвищення ефективності взаємодії між суб'єктами економічної влади. При цьому впровадження технологій електронного урядування та цифрових платформ розглядається як дієвий засіб мінімізації інституційних бар'єрів і посилення прозорості розподілу фінансових ресурсів на рівні територіальних громад (с. 151-162). Структуровано представлено концептуальні засади формування нової конфігурації взаємодії держави та місцевого самоврядування, що базується на принципах субсидіарності, фінансової самодостатності й інклюзивності. Доведено, що розвиток інститутів децентралізації має відбуватися через трансформацію функцій держави від директивного управління до стимулювання інвестиційної активності та підтримки локальних ініціатив (с. 163-175). Особливу увагу приділено потенціалу соціального підприємництва як інноваційного інституту, здатного забезпечити сталий розвиток територій за рахунок мобілізації внутрішніх резервів та вирішення актуальних соціально-економічних проблем (с. 176-183). У результаті дослідження сформовано комплексну дорожню карту інституційного зміцнення громад, яка містить заходи з удосконалення податкового законодавства, посилення цифрової спроможності органів місцевого самоврядування та впровадження механізмів партисипаторного бюджетування (с. 193-202).

Пункти висновків у повній мірі висвітлюють результати виконання поставлених завдань. У дисертації автором використано значну кількість спеціалізованих літературних джерел, застосовано сучасні та об'єктивно доцільні методи наукових досліджень, зокрема неоінституційний аналіз, системно-структурний підхід та економетричне моделювання.

Висновки побудовані на базі значного масиву фактичного і статистичного матеріалу, що базується на показниках діяльності територіальних громад та фінансовій звітності регіонів. У сукупності із доцільністю методів аналітичного дослідження це забезпечило достовірність сформульованих висновків і подальшу розробку наукових положень регуляторного характеру.

Дисертаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг дисертаційної роботи складає 261 сторінку, основний текст роботи викладено на 204 сторінках друкованого тексту (9,09 д.а.). Список використаних джерел містить 197 найменувань на 23 сторінках. Ілюстративний матеріал подано у вигляді 36 рисунків та 27 таблиць, 14 додатків на 25 сторінках.

Наукова новизна дослідження

Наукова новизна результатів дисертаційної роботи полягає у розширенні теоретико-методологічних засад і науково-практичних складових дослідження, закономірностей формування та розвитку інститутів децентралізації економічної влади в Україні на сучасному етапі трансформаційних зрушень.

До найбільш вагомих і системних, на погляд опонента, нових наукових результатів дисертаційного дослідження можна віднести наступні:

По-перше, удосконалено теоретико-методичний підхід до формування механізму децентралізації економічної влади, що базується на глибокій систематизації європейського досвіду та його адаптації до трансформаційних умов України. У межах цього підходу автором розкрито архітектуру механізму через взаємозв'язок його економічних, правових, організаційних і фінансових складових, а також інструментів громадської участі. Це дозволило забезпечити аналітичне підґрунтя для результативності децентралізаційних процесів та обґрунтувати шляхи посилення інституційної стійкості національних громад в умовах воєнних викликів і завдань повоєнного відновлення (стор. 93-97).

По-друге, удосконалення автором методичного підходу до оцінювання ефективності реформи децентралізації економічної влади, що базується на розробленні й застосуванні системи з шести взаємопов'язаних індикаторів (коефіцієнтів децентралізації доходів і видатків, податкової децентралізації, індексів фінансової автономії та бюджетної самодостатності, а також коефіцієнта фінансової залежності). Запропонована формалізована модель забезпечує комплексну кількісну оцінку рівня фінансової спроможності громад, розширює можливості моніторингу динаміки інституційних змін та дозволяє диференціювати території за їх специфікою (тилові, прифронтові, зони бойових дій) для оптимізації адресної державної підтримки (стор. 126-130).

По-третє, удосконалено методичний підхід до оцінки динаміки децентралізаційних процесів в Україні, реалізований через систему фінансових індикаторів доходів, видатків та трансфертів для громад різних типів. Запропонований підхід дозволяє виявити регіональні диспропорції бюджетного розвитку, відмінності в економічній владі та визначити вразливість і ресурсний потенціал громад (стор. 140-148). Завдяки розширенню аналітичного інструментарію автор забезпечила можливість не просто фіксувати поточні зміни бюджетних надходжень, а здійснювати превентивний моніторинг інституційних розривів та обґрунтовувати диференційовані регуляторні заходи для фінансового вирівнювання територій залежно від рівня їхньої фіскальної стійкості в умовах кризових макроекономічних зрушень.

По-четверте, удосконалено підхід до прогнозування ефектів децентралізації економічної влади та методичні засади оцінювання. Наукова новизна результату полягає у розробленні економіко-математичної моделі на основі інтегрального показника фінансової стійкості, що дозволило кількісно оцінити економічні ефекти інституційних змін, пов'язаних із формуванням нових та розвитком існуючих інститутів економічної влади на місцевому рівні, а також прогнозувати вплив децентралізаційних процесів на макроекономічну динаміку, зокрема на темпи зміни реального ВВП (стор. 157-164). Модернізація методичних засад оцінювання економічних ефектів децентралізації відбулася завдяки застосуванню апарату регресійного аналізу, що забезпечує встановлення об'єктивних залежностей між рівнем фінансової автономії, бюджетної самодостатності та економічним зростанням (стор. 160; 164-167). Автором науково доведено, що саме ці індикатори виступають базовими детермінантами зміцнення економічної влади територіальних громад, і саме на їхній основі стає можливим формування надійних прогностичних сценаріїв забезпечення довгострокової соціально-економічної стабільності регіонів.

По-п'яте, удосконалено методичні засади визначення сценаріїв формування перспективної моделі нової конфігурації економічної влади в Україні. Наукова новизна результату полягає в обґрунтуванні принципів збалансованої взаємодії держави та територіальних громад, яка глибоко ґрунтується на засадах паритетного партнерства суб'єктів управління та забезпечує раціональний баланс централізації стратегічних функцій із децентралізацією ресурсно-управлінських повноважень на місцевий рівень (стор. 202-204). Запропонований автором підхід створює об'єктивне інституційне підґрунтя для системного зміцнення фінансової автономії громад, диверсифікації джерел наповнення місцевих бюджетів та забезпечення стійкого соціально-економічного розвитку територій в умовах трансформаційних зрушень. Це дозволило трансформувати теоретичні засади субсидіарності у прикладний інструментарій підвищення адаптивності та життєздатності органів місцевого самоврядування перед сучасними глобальними та внутрішніми викликами.

По-шосте, набули подальшого розвитку концептуальні засади еволюції економічної влади та її інституційного забезпечення шляхом систематизації теоретичних підходів до інституціоналізації процесів децентралізації з позиції неоінституціональної теорії (стор. 35; 41-42). Дослідження здійснено із урахуванням специфіки сучасних українських умов: наявності тилкових, прифронтових та територій у зонах бойових дій. Такий підхід дозволив поглибити розуміння взаємодії та взаємовпливу формальних і неформальних інститутів у процесі трансформації економічної влади, а також обґрунтувати її адаптивну інституційну модель у контексті воєнного та повоєнного відновлення (стор. 70-72).

Повнота викладення результатів дисертації

Проблематику, основні положення та найважливіші результати дисертації опубліковано дисертантом самостійно у 24 наукових працях, з яких 6 статей у наукових фахових виданнях України, із яких 4 одноосібні статті, у 2 сумісних статтях визначено особистий внесок дисертанта; 17 тез доповідей за матеріалами конференцій, 1 стаття у колективній монографії. Публікації повною мірою відображають основні результати дисертаційної роботи. Перелік опублікованих праць за темою дисертації відображає повноту виконаних робіт у цій частині відповідно до вимог МОН України.

Таким чином, автором дотримано вимог МОН України щодо кількості публікацій, повноти опублікованих результатів, що містяться в дисертації і виносяться автором на захист, апробації її основних положень.

Значення роботи для науки, практики та суспільства

Наукова цінність одержаних результатів полягає у суттєвому поглибленні теоретико-методологічного базису інституціоналізації децентралізаційних процесів через обґрунтування концепції нової конфігурації економічної влади в умовах масштабних трансформаційних зрушень. Розроблені методичні підходи до моделювання та прогнозування макроекономічних ефектів на основі інтегрального індексу фінансової стійкості розширюють інструментарій сучасної економічної науки в частині оцінювання регіональних диспропорцій.

Практичне значення дослідження підтверджується успішною імплементацією прикладних рекомендацій здобувачки у діяльність органів місцевого самоврядування та виконавчої влади (зокрема, Одеської обласної, Одеської міської та Шевченківської сільської рад) для оптимізації бюджетного планування та зміцнення локальної фінансової бази. Окрім того, запропонований інструментарій оцінювання спроможності громад та управління грантовими ресурсами активно використовується у секторальних програмах підвищення кваліфікації та проектній діяльності інституцій громадянського суспільства.

Соціальний ефект роботи полягає у створенні науково обґрунтованого підґрунтя для забезпечення економічної самодостатності та адаптивності територіальних громад в умовах воєнних викликів і повоєнного відновлення. Формування дієвих фінансових та інклюзивних механізмів на місцевому рівні безпосередньо сприяє активізації людського капіталу, стимулюванню соціального підприємництва та підвищенню загального добробуту населення. У підсумку, інтеграція європейських стандартів багаторівневого урядування із розробленою автором концепцією цифрової інституційної інфраструктури громад закладає міцний фундамент для стійкого та збалансованого розвитку національної економічної системи.

Практичне значення одержаних результатів у дисертаційному дослідженні

Практичне значення одержаних наукових результатів підтверджено їх впровадженням на практиці. Зокрема, пропозиції щодо оцінювання результативності бюджетної політики, міжбюджетного вирівнювання та залучення альтернативних джерел доходів в умовах воєнних викликів впроваджено в діяльність Департаменту фінансів Одеської міської ради (довідка № 05-12-440/1853 від 08.09.2025 р.). Розробки здобувачки щодо оптимізації розподілу дотацій і субвенцій між місцевими бюджетами та посилення контролю за їх виконанням використано у роботі постійної комісії Одеської обласної ради з питань бюджету, фінансової та банківської діяльності при підготовці програм соціально-економічного розвитку (довідка № 275/III від 31.10.2025 р.). Результати оцінки реформи децентралізації з урахуванням поділу територій на тиллові й прифронтові використано Шевченківською сільською радою Миколаївського району Миколаївської області для оптимізації видатків громади та внесення правок до її Стратегії економічного розвитку (довідка № 1181/02-30/25 від 23.10.2025 р.). Матеріали дослідження інтегровано у навчальний процес Запорізького регіонального центру підвищення кваліфікації при оновленні модулів програм навчання державних службовців та депутатів місцевих рад Запорізької області (довідка № 229/03-19 від 24.10.2025 р.). Пропозиції щодо оцінювання фінансової спроможності громад та залучення донорських коштів використано ГО «Агенція регіональних перспектив» під час підготовки методичних матеріалів та грантових заявок у межах міжнародних програм розвитку (довідка від 05.11.2025 р.).

Результати, отримані у дисертаційній роботі, додатково можна рекомендувати до використання у своїй практичній діяльності органам місцевого самоврядування, регіональним агенціям розвитку, закладам вищої та

післядипломної освіти, а також інституціям цифрової інфраструктури територіальних громад.

Зауваження та дискусійні питання стосовно положень дисертації

В дисертаційній роботі, на думку опонента, є дискусійні положення та окремі недоліки, до яких можна віднести:

1. Узагальнюючи сутність понятійно-категоріального апарату в п. 1.1 та 1.2, авторка звертає увагу на сутність дефініцій «економічна влада», «інститути децентралізації економічної влади» та «механізм децентралізації економічної влади». На погляд опонента, варто було б також надати системну характеристику відмінностей у змісті понять «фіскальна децентралізація» та «бюджетна децентралізація», що дало б точніший перелік підстав для обґрунтування меж фінансової самостійності місцевих бюджетів та розмежування повноважень між органами влади в умовах трансформаційних зрушень.

2. При розробці методичного підходу до прогнозування ефектів децентралізації економічної влади у п. 3.1, здобувачка будує економіко-математичну модель на основі інтегрального індексу фінансової стійкості (ІФС) та реального ВВП. Моделювання підтвердило наявність оберненого зв'язку між фінансовою стійкістю громад та макроекономічною динамікою. Проте в роботі бракує глибокого теоретичного та аналітичного розкриття факторів, які зумовлюють цей парадокс, оскільки такий негативний вплив локальної фінансової стійкості на національний ВВП є дискусійним та потребував детальнішого обґрунтування «інституційних пасток» реформи.

3. Погоджуючись із висновком дисертантки про те, що «просторові відмінності та воєнні ризики формують асиметрію економічної спроможності громад, що актуалізує потребу у диференційованій економічній політиці», як це зазначає Я. В. Котелевська у другому розділі, вважаємо дещо нелогічно, що у третьому розділі авторка не зупинилася на розкритті конкретних практичних інструментів та чинників регулювання цієї асиметрії для прифронтових зон та територій бойових дій. Обґрунтування диференційованого підходу виглядає фрагментарним без чіткого визначення механізмів компенсації втрат податкових надходжень саме для найбільш вразливих громад.

4. Крім того, в роботі мають місце неточності, очевидно, редакційного чи технічного характеру. Так, на стор. 41 у Таблиці 1.2 «Еволюція економічної влади», характеризуючи сучасне суспільство, Я. В. Котелевська використовує вираз «втрачання монопольних позицій», тоді як літературною нормою в українській науковій мові є використання іменника «втрата».

Висловлені зауваження, безперечно, не применшують наукового і практичного значення дисертаційної роботи.

Дотримання академічної доброчесності

Під час вивчення змісту дисертації та наукових праць здобувача фактів порушення академічної доброчесності не виявлено. Із наукових праць, які були

опубліковані у співавторстві, у дисертаційній роботі використано лише ідеї, положення та висновки, які отримані авторкою особисто.

Загальний висновок

Дисертаційна робота Котелевської Яни Віталіївни на тему «Формування та розвиток інститутів децентралізації економічної влади в Україні на сучасному етапі трансформаційних зрушень», подана на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка», галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» відповідає наявним вимогам до наукових праць, відповідає вимогам *пунктів 6,7,8,9* Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів України № 341 від 21.03.2022р.), а її авторка – Котелевська Яна Віталіївна заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» зі спеціальності 051 «Економіка».

Офіційний опонент:

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри виробничого та
інвестиційного менеджменту
Національного університету біоресурсів
і природокористування України

Емілія ПРУШКІВСЬКА

